

[Aksel Larsen.]

man for længe tilladt eller presset Nationalbanken til at fortsætte med sin særlige form for pengeudpumpning i form af fantastiske opkøb af obligationer, opkøb i en målestok, vi aldrig har oplevet før, opkøb i en målestok så Nationalbanken til sidst af — jeg fristes til at sige — fysisk-økonomiske grunde var tvunget til at sige: nu kan vi ikke mere. Da Nationalbanken var kommet dertil, så genindførte man obligationsrationeringen. Jeg kan være enig med økonomiministeren i meget af det, han har sagt om, at rationeringer i og for sig ikke er synderlig tiltalende, det er noget, man griber til som en nødhjælp, men man kan jo gøre det på mange måder. Regeringen og Nationalbanken har her fundet en måde, som måske vil hjælpe, man har bare sat det i værk for sent. Dette at man ophævede pengeinstitutternes ret til at give forhåndslån og sagde, at sådanne lån skal man have hos bankerne, må naturligvis lette på obligationsmarkedet. Det varer lidt, inden lettelsen slår igennem, men til gengæld kommer det til at belaste bankernes likviditet, og det får vel nok følger for erhvervslivets lånemuligheder i bankerne.

Derpå gik man videre, og man satte diskontoen op til 7 pct. Det har jeg ikke angrebet regeringen for, det er rigtigt nok, jeg har sagt, at det var lidt vel sent. Jeg vil endda sige, at man skulle ikke have gået ned til 6 pct., da man gjorde det. Men det var for sent til, at det kunne øve virkning, og det er vel en af grundene til, at man stod så svagt, da den internationale valutauro satte ind. Hvis nu dansk økonomi og valuta virkelig var så svag, da den uro satte ind, at Danmark som det eneste land måtte sætte sin diskonto 2 pct. i vejret til 9 pct., ja, så har vi årsagerne i den finansielle og økonomiske politik og den pengepolitik, regeringen har ført, siden den kom til magten i februar 1968.

Men spørgsmålet er, om situationen trods alt var så katastrofal, at den berettigede eller nødvendiggjorde sådanne foranstaltninger. Jeg tror det ikke. Den var alvorlig, det var regeringens skyld, men katastrofal tror jeg ikke den var. Det ser for mig ud, som om nogen må have bildt regeringen ind, at hvis den ikke greb til panikforanstaltninger, så ville kronens kurs ikke

kunne holdes. Jeg spørger mig selv, om regeringens medlemmer virkelig har så ringe nationaløkonomisk indsigt, så de kunne lade sig bilde sådan noget ind. Forholdet er jo det, at disse fremskyndede betalinger til Tyskland, som man giver en væsentlig del af skylden, kun virker en overgang. Det må komme igen, nemlig den dag man på grund af disse fremskyndede betalinger ikke skal betale så meget, men hvor valutaindtægterne kommer.

Og så er der det ved det, at der er jo reserver. Jeg sagde det allerede ved første behandling: hvorfor har man ikke villet udnytte reserverne, hvorfor har man bildt sig ind, at nu havde man nået den absolutte bund? De oplysninger, vi har fået, går ud på, at man havde og har reserver ud over, hvad der befinder sig i Nationalbankens og de øvrige bankers valutakasser på over 2 milliarder kr. Man har trækningsrettigheder i den internationale valutafond på 120 mill. dollars, man har trækningsrettigheder hos de internationale centralbanker på 170 mill. dollars, og man har trækningsrettigheder i de nordiske centralbanker for 200 mill. svenske kr. Jeg mener ikke, at man skal være begejstret for at angribe alle disse reserver, men i en nødsituation har man vel reserverne for at sætte dem ind. Når man tænker på, at der var sådanne reserver for hånden, så må man i dobbelt grad stille spørgsmålet: hvorfor i alverden skulle regeringen så blive grebet af en sådan panik og foretage det, den har foretaget? Enten må regeringen være grebet af panik, eller også er den for at sige det skånsomt ikke tilstrækkelig duelig. Eller også ønskede regeringen at skabe en panikstemning for at få befolkningen til at sluge visse ubehagelige foranstaltninger, som regeringen af helt andre grunde ønskede at sætte i værk.

Nu er det altså afgjort, at foruden diskontoforhøjelsen og hvad dertil hører skal der gennemføres en såkaldt finanspolitisk stramning på rundt regnet 1 milliard kr. Der skal gennemføres afgiftsforhøjelser, dem behandler vi her, takstforhøjelser, nedskæringer på det just vedtagne statsbudget, udskrivning af et nyt præmieobligationslotteri, og så følger man dertil løfte om personaleloft. Dette sidste kan vi jo ikke godt diskutere her, regeringen har nemlig ikke kunnet fortælle noget som helst andet,